

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben:
 Egész évre . . . 12.- kor.
 Félévre 6.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre:
 Egész évre . . . 18.- kor.
 Félévre 9.- kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
 Darabos-utca 7. szám alatt.
 :: Telefon 412. szám. ::

Áprilisi tréfa.

Debrecen, március 30.

A Khuen kormányt újból kinevezték! Ugye bár érdekes? Khuen; a politikai komédiás újból előről kezdheti a játékát. Már napokkal ezelőtt megkezdte a komédiázást. Félhivatalosai útján beharangoztatta már jól előre; hogy a kormány nagy dolgokra készül. Most végre megtörtént a kinevezés. De ezt megelőzőleg be kellett Khuennek jelenteni, hogy a kormány komoly elhatározások előtt áll. Ez a bejelentés azoknak szólt, akik már egyáltalában nem hisznek abban, hogy Khuentől még komoly elhatározások is várhatók. És ilyen kételkedők nagyon sokan vannak az országban. Mert Khuen politikája teljesen nélkülözte a komolyság jellegét. Egy vezetőpolitikus, aki rezolúcióval kísérli meg a kibontakozást és rögtön áttér a formulára, míhelt a rezolúció alkalmatlannak bizonyul. S amikor ezt a váltakozását is kudarc éri, a rezolúciós formulát, vagy a formulás rezolúciót be akarja oltani a véderőtörvény idevonatkozó paragrafusába. — Közben háromszor is felküldte magát Bécsbe s nem veszi észre hogy már Kossuthék is mutatnak az áprilisi tréfán. Mindenki kacag, s ő még mindig komolyan veszi szerepét. Bécsben is unják már őt, de ő nem tágit. Kártörtürelmes kopatja a schönbrunni kastély fogadószobájának küszöbét s nincs az az utasítás, melyet ne fogadna el, hogy annak alapján új tárgyalásokat kezdjen reaktiválása érdekében. Végre sikerült is neki. Addig járta Bécsset, míg újból meg nem bizták a kormányalakítással, ami ma megtörtént.

Nem tudtak szabadulni tőle se fönt, se lent, mert sokkal naivabb, vagy sokkal rávaszabb,

semhogy megértene, amikor azt kérdik tőle: — Hogyan, miniszterelnök ur, ön már megy? Tekintélyének, komolyságának nagyon keveset használhat ezek után mindaz, ami ezután fog történni.

Khuen új kibontakozási terveket terjesztett a korona elé, miután ezekhez a minisztertanács hozzájárult, olyan tervekhez, amelyekről egyelőre az sem bizonyos, hogy azok csakugyan az ő tervei-e, vagy pedig a korona utasításai. E tervek lényege az lenne, hogy Khuen félre dobja a rezolúciós és formulás politikát, teljesen felszabadítja magát Kossuthék befolyása alól s kihasználja a nemzeti munkapártra támaszkodva viszi tető alá a véderőjavaslatokat. Miután a kabinet vállalta ezt a programot, Khuen rendkívül messze menő felhatalmazások birtokában, mint reaktivált miniszterelnök tér vissza Budapestre. Semmi kétségünk az iránt, hogy Khuen szívesen vállalta ezt a missziót is.

Vállalná azt is, hogy formula és rezolúció nélkül kereszttül viszi azt, amit ezen kisegítő eszközök segítségével sem tudott volna megvalósítani.

Mert hiszen a válságot a demokratikus reformok okozták s azoknak, akik ezeket a reformokat követelték és követelik, teljesen mindegy lett volna, hogy a formula vagy rezolúció milyen fogadtatásban részesül a koronánál. És ugyanígy mindegy nekik, hogy Khuen most teljesen szakít az alig mult politikával s rendkívüli eszközökkel, talá nróf Tisza István elnökke való megválasztásával akarja a véderőjavaslatokat megszavaztatni. E fenyegetések nem először hangzanak el. Hallottuk már hónapok előtt s akkor se volt és most sincs senki, aki a fenyegetésektől megijedjen.

Különbön pedig teljesen érthetetlen, hogy a korona hozzájárul egy ilyen tervhez. A nemzeti munkapárt, mely a rezolúció mellett foglalt állást s csak olyan kormány támogatására mutatkozott hajlandónak, mely megvédelmezi az országgyűlés újoncmegajánlási jogát, miből merítsen annyi erkölcsi erőt, hogy szembeálljon — azokkal, akik a véderő javaslatok megobstruálásával azt az álláspontot is védelmezik, melyet a munkapárt elfoglalt.

Akármiilyen különös, mégis úgy van, hogy Khuen átförmált politikája elé a saját pártja gördít elvárhatatlan akadályokat s ha a nemzeti munkapárt erkölcs alapon állana, már most tiltakoznék ama fellevés ellen, hogy támogatni fogja azt a Khuen-kormányt, mely semmibe sem veszi a párt határozatát s a véderőjavaslatok megszavazását ingyen, minden rekompenzáció nélkül követeli tőle. Hát elképzelhető, hogy a munkapárt vállalkozzék egy olyan ellenzék letérsésre, amely olyasvalamiért harcol, amit a munkapárt kormányprogrammá tett meg határozatában? Mert föltételezzük Kossuthékről, hogy ők az új Khuen-kabinetből is követelik azt, amit a régitől követeltek. Ha pedig ez a követelés is ott lesz a parlamenti harcok homlokterében — akkor a nemzeti munkapárt fegyvertelenül áll, mert lefegyverezte őt a saját állásfoglalása és határozata.

De nincs kizárva, hogy úgy Kossuthék, — mint a munkapárt elejlik követelésüket, melyet a póttartalékosok dolgában támasztottak. A harc folytatását a két párt magatartása nem akaszthatja meg, mert hiszen azok, akik az általános választójogért küzdöttek idig, a harcot eddig is magukra hagyatva folytatták a véderőjavaslatok ellen az általános választójog mel-

VIRÁGVASÁRNAP.

Üdvözöllek kedves ünnep,
 Szép Virágvasárnap!
 Tégedet e földi népek
 Oly epedve várnak.

A mi lelkiünk egyre csügged,
 Hallgatagon, árván...
 Veled dai jó, a tavasznak
 Napsugaras szárnyán.

Hínts virágot hegyre-völgyre
 S sziveinkre bőven,
 Hadd legyen az egész világ
 Csupa ünneplőben.

Hadd siessünk pálmákkal
 Olajfák hegyére,
 Hozsánnával, hó irával
 Jézusunk elébe.

Esdő szóval kérjük Öt irra:
 Virágért cserébe
 Piántálgasson hitvirágot
 Szívünk kiskertjébe.

MŰVÉSZLELEK.

Irta: Boér Margit.

A színész és az író behuzódtak egy sarokasztal mellé a kávéházba, hogy ne lássa a világ. — az a fényes, gazdag, könnyen költözhető világ, — mely körülvette őket, hogy a művészel szerény, kezdő napszárnyosai milyen szegényes körülmények között indulnak el világhódító utjukra. Egy csésze teát rendelték s míg az egyik reggita a forró, párolgó, aranyos italt, a másik fűss, szinte a gyöngyöző kristályvizet nyelte kortyonként.

— Te, — szölt az író, — mikor nekem saját szaltonom lesz. Elhallgatott és csüggedten bámult maga elé.

— Eh, mit, el is jön az az idő.

— Eljőhet, miért ne, — biztatta a színész. Nekem van reményem. Lásd, bennem több a kitartás. Te már is elcsüggedsz, pedig hát a kezdet kezdetén álló művészembernek a mai világban ugyancsak kell küzdeni, reménykedni, szaladgálni, amíg valamire juthat. De a jutalom, ah, a feleséges jutalom megérdemelt. Képzeld el azt az időt, amikor ünneplés, babér és virág a megszokott boldog állapotok lesznek, mikor taps, éljen nélkül lépni sem tudunk, mikor az utcák és terek, csillogó kirakataiban, a

archépnük a fő helyet foglalja el. Gondold el tharator:...

— Nem gondolom, nem gondolhatom. Nem tudok olyan könnyen hevülni, mint te. Én látom az akadályokat, amik köztem és a végcél között vannak, én látom a tülekedést, az én nagy szegénysémet, félénk, visszahúzódo természetemet s évvel szemben az emberi önzéseket. Barátom, én tudom, hogy szegényen, ismeretlenül fogok elmúlni a földről, hogy munkáim kevés embert fognak meghódítani, hogy még kevesebb fogaj azokat igazán érteni... Nekem kell könyörögni, hogy fogadják el és jó szerencse, hogy csak finom, guny formájában repülnek fejemhez a fájdalmas ütések... Azt hiszed, nem tudnék úgy írni, amivel a nevet a mai világban is ünnepléi nevet, vagyont, bábort, vivjak ki magamnak...? De lélekgyilkoló nem akarok lenni. Mert, ha úgy cselekednék, lélekgyilkoló lennék. Megmérgezném sok ezer embernek a tiszta érzésvilágát, de legeslegjobban a magamét. És mit érne akkor a hódoló elismerés, a tisztelet.

Elhallgatott, egy darabig maga elé bámult gondolkodva, s azután egy hosszabb szünet után idős borzongással és szerényen különös fényűvel könyörögni kezdett:

— Pedig tudja Isten... édes és bátorító lenne talán ugyis:

Menyaszonyi kelengyét **WACHA** gőzmosó gyára
 Simonffy-u. 55. Széchenyi-u. 6. Varga-u. 35. Verbóczy-u. 14.
 TELEFON 839. — TELEFON 840.

lett. A legrosszabb eset tehát, hogy minden marad a régiiben.

S ez valóban a legrosszabb is Khuenre nézve, aki kinevezése után ismét abban a helyzetben lesz, hogy jelentést kell tennie a koronának újabb sikertelen vállalkozásáról. És Khuen még akkor sem fog arra gondolni, hogy ebben a szerepében unja már őt a korona.

A vízi utak építése és haszna.

A vízi utak és mellékárkok építése, részben a gazdálkodás előmozdítására, — szántóföldek és rétek öntözésére, — szóval a produktív termés biztosítására, részben pedig a közlekedés és a nyers vagy feldolgozott áruk olcsó és biztos szállítására s ez által az ipar, kereskedelem, halgazdaság óriási fellendítésére szolgáló vízművek kiépítése Angolországban már ezelőtt 100 évvel megkezdett.

Első volt Bridgewater herceg csatornája, a mely ő maga építtetett. Ez a vízi út tette Liverpoolt világhírhítté és Manchestert világvárossá. Azóta Angliának 2000 mérföldnél hosszabb vízút-hálózata van, melyek közt a Grandjunction (nagyösszeköttetés) víziút a belföld nagyobb víziútjait összeköti Londonnal.

Nánunk Magyarországon is megvolt a hajlam ezelőtt már 70—80 évvel a víziutak kiépítéséhez. Az akkori, külföldön tanult tervező magyar mérnökeink: Balla, Tremlev, Szaksz, Vedres és Beszédes a Dunát, Tiszát és Szamost többszörös vízuittal akarták összekötni, de Vásárhelyi Pál főmérnök azzal döntötte el a kérdést, hogy szükségtelen már a víziutakért fáradoznunk, mert hiszen vasutunk lesz nekünk is nem sokára s azon olcsóbban szálthatunk, mint a víziutakon.

Természetesen ez téves nézet volt. Mutatja az is, hogy a külföldön a vasút mellett mindenütt kiépítették a víziutakat is.

Igy maradtunk mi el majdnem száz évvel a külföld mögött.

Itt az ideje, hogy ezt a mulasztást pótoljuk.

Ha lesz belőle valami, már pedig legyen, akkor külföldi, szakértő vízműveket építő mérnökök véleményét okvetlenül ki kell kérnünk, sőt az első munkálatokat csakis az ő vezetésük mellett kell végeztünk.

Röviden elmondom, hogyan láttam a franciáknál a vízművek építését. A víziutak két

vége folyókba torkollik, de ugyanott zsilipek védik a csatornát a folyók áradása, vagy apadás ellen. A magasabb fekvésű víziutakat a két folyóból vízemelő gépekkel hízaltják, hogy a csatorna vízének állandó magassága meglegyen.

A csatornák rendszeren 16 vagy 20 méter szélesek és 3 vagy 4 méter mélyek. Az oldalrészeken külső széleiken sugárjegenyefákkal, tetején pedig gyümölcsfákkal vanak beültetve.

A partreente egyik oldalán két és fél méternyi széles szekérút van hagyva, amely uton a lovak a hajókat vontatják. A gyorsúrut 8—10 lóerejű kis properellek szállítják.

Érdekes, hogy egy 3000 métermázsza teherrel megrakott hajót két ló a parton könnyedén elvontat.

A víziutak mentén órházak vannak. Az őreik az öntözésre előkészített zsilipekre, a pályatestre és a hajóforgalomra ügyelnek fel.

A csatornákból haltenyésztés útján is nagy jövedelmet hoznak egyes vállalkozók vagy leggyakrabban részvénytársaságok. Rendes körülmények közt egy kat. holdnyi részén a csatornának 20 métermázsza izletes halat lehet évente termelni.

A gyümölcsfák is szépen jövedelmeznek. A víziutak fenntartó részvénytársaságok egyébként is szépen prosperálhatnak, mert a hajók a közlekedésért vámot fizetnek, az öntözésre berendezett mellékágak és a jobbról-balról mindennél látható halastavak vízzel való ellátása nagyban biztosítja a víziutba befektetett tőke jövedelmét.

Hej, természetesen hasznos lehetne elérni Magyarországon is rendszeres csatornahálózatot. De hát itt a kormányok csak igérni tudnak, tenni azonban nem tesznek semmit. Az áldatlan politikai viszonyok miatt pedig a magánvállalkozás is elmarad.

Megbecsülhetetlen lenne pedig, ha például a Tiszától a Hortobágyon keresztül, Debreczent és több várost is érintve, a Berettyóval, Körössel vagy Szamossal lenne összekötve csak egy csatorna is. Akkor Debreczen vízi úton összeköttetésbe jutna a Tiszával, Dunával, sőt egyéb külföldi folyókkal is. Elujthatna hajórakományával Bajországba, sőt Poroszország szívébe is, mert a Rajna folyó már rég össze van kötve a Dunával a Lajos nevű csatorna által.

Igaz, hogy csak kis hajók indulhatnának innen, de mégis csak debreczeni hajók lennének azok.

A vasutak, látjuk, már most sem tudják lebonyolítani a szállítását. Napirenden van a vagonhiány, torlódás, kalamitás, az áruk zuzó-

dása, átrakása. Ezzel szemben a hajók gyűlés- és szőlőszállításra, de egyebek szállítására is kitűnőeknek bizonyultak.

Ha Baross Gábor, a vasminiszter, még tíz évig élt volna (ott voltak már a tarsolyában a tervek a víziutakról) ma nem volnánk ilyen elhagyott állapotban. Csatornák szelidesnek át az országot minden irányban.

Polonyi Andor.

Kinevezték a Khuen-kormányt.

A királyi kézirat.

Ő felsége ma gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, valamint a kormány tagjait újlag kinevezte. A kormány tagjai még ma délután — részben a két órai részben pedig az öt órai vonattal — visszatértek Budapestre. A kabinet kinevezése a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni.

A Khuen-kabinet a rezolúció-kérdés új megoldása alapján nyert új kinevezést. E szerint királyi kézirat fog megjelenni, amely annak a kijelentését tartalmazza, hogy a nemzet újoncmegajánlás joga kétségbevonhatatlanul érvényes jog, a már megajánlott újoncokról, tehát a tartalékosokról és póttartalékosokról való rendelkezés viszont a király szabadon gyakorolható felségjogaihoz tartozik.

A királyi kézirat a miniszterelnökhöz van intézve.

A munkapárt vasárnap este — esetleg hétfőn — értekezletet tart, amelyen gróf Khuen bejelenti a pártnak a kormány új kinevezését, valamint a rezolúció-kérdés megoldását. A képviselőházban hétfőn vagy kedden mutatkozik be a kabinet s a miniszterelnök ki fogja jelenteni, hogy a kormány változatlanul ragaszkodik a véderőjavaslat letárgyalásához.

A tegnapi esti minisztertanács határozatáról mindeddig nem adtak ki hivatalos jelentést. A miniszterelnök úgy kívánta, hogy csak a mai audienciája után — végleges eredménnyel — lépjen a nyilvánosság elé. A döntés lényege azonban már ma reggel ismeretessé lett.

A megállapodások lényege az, hogy a kormány teljesen szakítva az eddigi rezolúciós politikával és szakítva az ellenzékkal való kompromisszumos tárgyalásokkal, csakis a saját maga és

— Nekem mindegy, hogy hogyan. Fő a haladás. Most új darab van a műsoron, nekem kis szerepem van benne és előttem állanak még a sorban hányan és hányan. Fel kell tűnnöm valami úton-módon. Ha másképp nem lehet, van egy komoly ejenete a darabnak, abba szövegek bele valamit. Nem baj, ha oda nem illik, nem baj, hab' üntetést kapok érte, csak bizarr dolog legyen, erősen feltűnő. Valami új táncot találok ki groteszk bakugrásokkal!

— Pfiú, ugyan meg tudná tenni? Mint valtanál vásári komédiás. Olcsó hatásra utazni.

— Barátom, te ebben a tekintetben még kisokru vagy és nem csak vagy, de az is maradsz életed végéig. Komédia kell ma, nem művészet. Ki gyönyörködik ma a római klasszikusokban? Talán valami kis vidéki város szürke segédtanára. A nagyközönség bizony nem. Hiába álltunk mi, ha nem értik meg az álmokat. Ma már élet kell, rideg, nyers, véres és utálatos valóság, már csak ez izgat és izgató, nem álomba ringató irás és beszéd kell... De én előre akarok tűnni. Lehet, hogy szégyelni fogom magam. Itt az ilyen olcsó durvaságért, a mikkel előre jutok, de piruláson nem fogja látni más, csak én.

... Évek teltek el. A két művészi lélek egyre munkált az előrehaladásban. Kétkedésben, szomorúságban és csüggedésben volt részük elég. Az egyenlőtlen fegyverekkel ki-ki saját hajlam szerint dolgozott és az eredmény nem maradt el.

... Az író elment a színházba. Elnézte a csunya fércmunkát, amit barátja groteszk bakugrásra vezetett diadalmasan a háromszázadik előadás felé. Beleszédült a zúgó tapsokba, a lelkesült éljenzésekbe, a kábító virágjátba. Lekezeskedett az izgalmas fájdalomtól, mikor a hatal-

mas babékoszort felnyújtották barátjának és mindjárt melléte egy kisebb, de súlyosnak látszó aranykoszort.

Szép asszonyok, lányok kipirult arccal, lázasan égő szemekkel hajoltak ki páholyukból, hogy a keblükről leszedett hervadó virágsokrot dobhassák hódolatuk jeléül a művész lábai elé. A művésznak pedig fiatal, telt, gondozott arca, finom ruhája, öntelt mosolygása, mind a megsokort jólétéről beszélt.

Az író be sem várta az előadás végét. A sok lehetetlen ostobaságtól, mikből felépült a darab, úgy érezte, hogy valami rettenetes erővel fojtogató rosszullet fogja el. A másik ünneplése, ilyen mértatlan környezetben való ünneplése, anyanyelvre izgatta, hogy szeretett volna felordítani, a tőle szólók közé csapni öklével, szétverni az ujjjorgó tömeg között, kik hódolni tudnak egy ilyen silányságnak, egy ilyen értéktelen serminek, — mint amilyen az a vásári komédia, amit a színpadon játszottak.

Haza sietett, idegesen rohanva. Becsukta maga után az ajtót, és rávetette magát kopott, foszladozó bőrdíványjára. Fejét belefúrta a kikerényített fodru kis párnába és szinte hörögve zokogott fel, aránt még egyszer végig vonult lelki sererei előtt a jelenet, ami elől futott. Látta a szemmel, kopott nevét, a szinte nyomorúságos szegénységet s az örökös remény nélkül való delmet. Fizikai fájdalmat érzett egész testében és a nagy lelki viharzás, mintha kimerítette volna és valami átomszerű bődultságot bojtott volna zúgó agyára.

Egyszerre a zavaros össze-visszaságban egy tisztá, világos kép tűnt fel előtte... S komoly, lelkes arca, édes nézésű fő hajolt egy nyugtolt kény felé. Az arcon meghatottság látszott és a

szent igazságnak mély átérzése, az író gondolatával való igazi együjtetés. Arca nem volt szép, hanem. már így fiatalon ráncos és kemény, csontos. Magas homlokát két oldal erősen ki volt kopva a haj, kezét szárazak voltak és vékonyak. Sötét, egyszerű, simán tapadó ruhája mint ha azt mondta volna: Amilyen sima és redőnélküli vagyok kívülről, olyan az én lelkivilágom belülről. És ez az értelmes, komoly, okos ember a gyönyörűségtől szakadozottan sóhajtott fel, mikor a munkát letette s felfohászkozott:

— Uram, milyen nagy a te hatalmad, hogy egy gyenge teremtményedbe ilyen lelket tudtál lehelni.

Nem szólott többet, csak szemé égett tovább abban a lelkesült, szinte átszelleműt ragyogásban.

S akkor a költő, mintha egész tisztán hallhatta volna, arant valaki azt mondja:

— S egész életedben sem fogod elérni azt, a ma társadat oly bőven veszi körül. Ez a dicsőség hamar elmulik és értéktelen. De évszázadokon át és igen, igen nagy időkn keresztül, mindig fog találkozni egy-egy ilyen komoly, lelkesült arcú, édes nézésű, sötét ruhás ember, aki munkádat olvasva így sáhójt fel:

— Uram, milyen nagy a te hatalmad, hogy egy gyenge teremtményedbe ilyen lelket tudtál lehelni.

Válassz tehát a két dicsőség között. Melyik kell? Az értéktelen, üres dolgot lélek nélkül dicsőítő eeg, vagyis a lélek gondolatát, rejtett gyönyörűségeit megértő egy-egy hódoló.

És az ember, az igazi művészember, elfeledve az elébb átélt gyötrelmeket, ébaldogan suttozta:

— Hadd maradjon meg számomra ez az egy-egy, igazán értékes hódoló.

a nemzeti munkapárt erejére támaszkodik és ezzel vállalkozik a véderéform eredeti szövegének keresztülvitelére.

A tegnapi minisztertanácson a kormány egyhangulag elhatározta, hogy újabb kinevezetése esetén eredeti programjával és a többség teljes erejével vállalkozik a rezolúciótól megszabadított véderéform keresztülvitelére. Hogy miképpen tudja majd biztosítani a kormány a véderéform elfogadását, milyen eszközökkel akarja letérni az ellenzék ellenállását, arról még nem nyilatkozik.

Khuen kihallgatása.

Gróf Khuen-Héderváry Károly ma reggel először Lukács László pénzügyminiszterrel tanácskozott a Magyar Házban.

Azután Svindermann püspök látogatását fogadta. Ekkor kapta meg a kabinetiroda értesítését, hogy ő felsége 11 órakor Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadja. A miniszterelnök fél-tizenegy órakor kihajtatott Schönbrunnba és 11 órakor megjelent a király dolgozószobájában, — hogy a tegnapi minisztertanács határozatát a felség elé terjessze.

A kihallgatás háromnegyed óráig tartott és annak eredményéről a következő kommunikét adták ki felhivatalosan:

«Ő felsége ma délelőtt a gróf Khuen-Héderváry Károly elnöklése alatt álló kormányt újból kinevezte. Ez az intézkedés gróf Khuen-Héderváry Károly kihallgatásán történt, amelyen ő felsége a kinevezésre vonatkozó okmányt aláírásával látta el. Erre nézve a Bud. Tud. a következő közleményt kapta illetékes helyről: Ő felsége ma délelőtt tíz órakor gróf Khuen-Héderváry Károlyt kihallgatáson fogadta. A kihallgatás félóra hosszat tartott. A miniszterelnök bejelentette a tegnapi minisztertanácsi határozatokat, amelyeket ő felsége jóváhagyásával látott el. A kabinet újból való kinevezésére vonatkozó királyi kézirat a hivatalos lapban holnap fog közölni. Illetékes helyen szerzett értesülésünk szerint ezzel az intézkedéssel kapcsolatban ő felségének királyi kézírata fog megjelenni, — amely megvilágítani és indokolni fogja azokat a körülményeket, amelyek a minisztertanács ezen elhatározását tették szükségessé. Gróf Khuen-Héderváry Károly kihallgatása után a kormány minisztertanácsra ült össze, amelyen részt vett Cuvaj horvát bán is».

A kommunikének utolsó mondata, mely a királyi kézirat tartalmára vonatkozik, nagy feltűnést kelt politikai körökben.

Ebből, valamint abból, hogy a horvát bán is részt vett a mai minisztertanácson és tegnap is sokat tárgyalt a kormánnyal, azt következtetik, hogy a kormány gyors kinevezésének egyik oka a válságos horvátországi helyzetben keresendő. Szerdán lejár a terminus, amikor a horvát választásokat ki kell írni. Ezenkívül a külpolitikai helyzet és a közös indennitás lejárata is szükségessé tették a kormány gyors kinevezését.

A minisztertanácson — amely tizenkettőkor ült össze a Magyar Házban, gróf Khuen elnököl és Drasche László vezette a jegyzőkönyvet.

A miniszterelnök előterjesztette azt a királyi kéziratot, mely a kormány kinevezését megindokolja és amely a hivatalos lap vasárnapi számában a kinevezésekkel együtt fog megjelenni.

A királyi kézirat.

A minisztertanácson, amely tizenkettőkor ült össze, a Magyar Házban, gróf Khuen elnököl és Drasche László vezette a jegyzőkönyvet. A miniszterelnök előterjesztette azt a királyi kéziratot, mely a kormány kinevezését megindokolja és amely a hivatalos lap vasárnapi számában a kinevezésekkel együtt fog megjelenni.

A hivatalos lap holnapi száma következő legfelsőbb kéziratot fogja közölni:

Kedves gróf Khuen-Héderváry! Mély sajnálattal észleltem törvényadta fejedelmi jogaim tartalmára vonatkozó azt a nézeteltérést, amely önt és minisztertársait lemondásuk benyújtására in-

dította volt. Kormányzatomnak az alkotmányos élet áldásos helyreállítását követett egész ideje alatt gondosan örködtem a törvény és az alkotmányos rend épségben tartása felett. Zavar-talan birtokában van a nemzet összes alkotmányos jogainak ezek között az ujoncmegajánlás jogának is és mi sem áll tőlem távolabb, mint ennek érintése vagy csorbítása. Másrésztől azonban ragaszkodnom kell azon az 1888. évi róma. 18. törvényekben rám ruházott fejedelmi jogaimhoz is, melyek értelmében felhívhatom — vagy begh tarthatom az ezen törvényben megjelölt tartalékosokat és póttartalékosokat, amidőn ezt különös körülmények szükségessé teszik, — mindenlyen határozott akaratom tiszteletben tartani a nemzet alkotmányos jogait, éppen olyan határozottsággal kell alkotmányos fejedelmi jogaimat is sértetlenül fenntartanom és uralkodói feladatomnak csak akkor tehereltem meg, ha együttesen tehereltem be ezen kettős hivatásomat. Bizalommal hívom fell a nemzetet — könnyítse meg ezen feladatomnak lelkiismeretemmel összeegyeztethető módon való teljesítését és ezzel biztossá a király és a nemzet egyetértésén alapuló alkotmányos munka folytatását.

Kelt Bécsben, 1912 március hó 30-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Debrecen közgyűlése.

— Harmadik nap. —

A város törvényhatósága tegnap délután befejezte három napos tanácskozásait. A közgyűlésen a főispán elfoglaltsága miatt Kovács József polgármester elnököl. Nevezetesebb ügy már nem szerepelt a tárgysorozaton. Fontosabb volt a tiszántúli ref. egyházkerület kérése, hogy a város az eddigi adott segélyeket adja meg továbbra is a főiskolának. Az ügyben volt egy kis vita, melyben részt vett Degenfeld József gróf főgondnok is és igen szép beszéddel indokolta meg, hogy miért kérte az egyházkerület a város további támogatását.

A közgyűlés helyt is adott az egyházkerület kérelmének.

Részletes tudósításunk a közgyűlésről a következő:

A közgyűlésen Kovács József polgármester elnököl, mert Domahidy Elemér főispán távol van a városról.

Az egyházkerület kérése.

K. Tóth Mihály a tiszántúli ref. egyházkerület kérelmét referálta. A kerület kéri, hogy a főiskola részére eddig nyújtott segélyt jövőre is tartsa fenn. A tanács azt javasolta, a közgyűlésnek, hogy mielőtt a kérdésben döntene — adjon megbízást arra, hogy a tanács az egyházkerület elnökségével tárgyalásokat folytasson a segélyre vonatkozólag.

Kovács József dr az egyházkerület kérését pártolja. Indítványt tesz arra, hogy a város az eddig adott segélyeket folyósítsa a jövőben is, mert a főiskolának szüksége van a támogatásra.

Ferenczy Gyula dr megmagyarázza, hogy az egyházkerület azért fordult kérésével a városhoz, mert a főiskola egyetemmé fejlesztése kérésessé tette, hogy a város megadja-e a segélyeket. A főiskola nem szűnhetik meg az egyetem létesítése esetén, mert a főiskolának az egyetemi nevelés lesz a célja. Szól az egyetemi internátusról, amelynek jelentős feladata lesz. Erre pénz kell és az egyházkerület számított a régi alapokra. A város alapítványai, melyek új címet kívánnak, mintegy 500 ezer koronát tesznek ki. Ha a város az alapokat vissza veszi, ezzel rossz hatásmú példát statuálna. Javasolja, hogy a nevelési és oktatási célokat szolgáló alapokat a segélyt hagyja meg továbbra is a város.

Gróf Degenfeld József: Senki se vonhatja kétségbe, hogy Debrecen fejlődése szorosan ösz-

sze van kötve a kollégiummal. Ha nem lett volna a főiskola az alföld szellemi központja, a város se fejlődött volna. A főiskola és a tiszántúli ref. egyházkerületnek része van abban is, hogy a harmadik egyetem Debrecenben létesül. A főiskola nagy áldozatot hozott ez ügyben, de szívesen meghozta, mert Debrecenért tette. Amidőn az egyházkerület az iskolája egy részét leadta, ezt más intézmény szerepére kell helyettesíteni. A kultuszminiszter leirata is oda konkludál, hogy abból az összegből, amit az egyházkerület nem köteles az egyetemnek átengedni, más intézményt létesítsen. Ha Debrecen a főiskola eddig adott alapokat elvonja, nem lesz más mód, mint az apríli konventi gyűlésen azt indítványozni, hogy ne hagyja jóvá az egyházkerület javaslatát. Debrecen csak folytatását adja eddigi áldozatának a régi alapok segélyének meghagyásával. Ez az áldozat busásan meghozza kamatait a létesítendő kulturális intézményekben, internátusokban. Kéri, hogy a város ne vonja meg segélyét, amelyet rossz célra, Magyarország, a hazaláság elleni célra bizonyára nem fognak fordítani. (Leles éjenzés.)

A közgyűlés egyhangulag megszavazta az egyházkerület kérését.

Kisebbségi ügyek.

Knuth Károly cég felebbezett a tanács egy határozata ellen. A közgyűlés egyhangulag elutasította a felebbezést.

A régi téglavető lakosai aziránt folyamodtak, hogy engedje meg nekik tovább a lakhatást. A tanács elutasította őket, mire felebbezést adtak be. A tanács a felebbezéssel kapcsolatban azt javasolja, hogy a téglavetőbeli lakosok köteleztesse arra, hogy a téglavetőből két év alatt költözzenek ki és jogelismerési díjat fizesse. Új lakóhelyül az újvárosi ut menti területet jelölte ki, négyszögölenként 4 korona vételárban.

Jnos Zoltán a mellett van, hogy a két évet változtassa meg a közgyűlés 10 évre. Ez idő alatt tartoznak kiköltözni. A csupa szegény ember nem bír olyan anyagi eszközökkel, hogy 2 év alatt kiköltözkhessenek. Az a terület nem alkalmas szántásra, vetésre, mert ott semmi se teremhet.

A közgyűlés úgy határozott, hogy az átköltözést 10 évben állapítja meg, az új telkek árát négyszögölenként 4 koronában szabta meg.

Reich Bernát lóhusmészárszék felállítására kért engedélyt. Beadványában jelezte, hogy alkohol mentes vendéglőt is fog nyitni s ezért a lóhus árusítására kizárólagosságot engedélyt kér a város. A közéletmezési bizottság javasolja a kérelem teljesítését javasolja. A lóhus árát a hatóság állapítja meg. Vincze Lajos verseci lakos is hasonló kérvényt adott be, de a közgyűlés csak Reichnak adott engedélyt.

A vízvezetési viztorony építésének ügyében a tanács javaslatot tett, hogy azt a tervtől eltérően a leveles csárda mögötti dombon a Nagyerdőn létesítsék. Az építkezéshez még a jövő hónapban hozzáfognak.

A közgyűlés elfogadta a javaslatot.

A balmazújvárosi itakarékpénztár felajánlotta a Borzas pusztát a városnak megvételre. A tanács javaslata alapján elutasították a kérelmet.

Agy ház körüli.

A Piac-utca 60 és Varga-utca 12. számú telkeken építendő épületek ártái a belügyminiszteriumba vannak, ezért Vargha Elemér előadó a napirendről való levételt javasolja.

János Zoltán ismertette körülményesen az ügyet.

A tanács megadta az engedélyt a Piac-utca 60. számú házra, de e határozatot megfelebezték. A közigazgatási bizottság feloldotta a határozatot. Most a belügyminiszteriumban van az ügy. A Piacról a Varga-utcára átneműdő utcára szükség van, javasolja, hogy vegyék tárgyalás alá az ügyet s mondja ki a közgyűlés a ház kisajátítását és az utca megnyitását.

Körner Adolf főjegyző szerint akták nélkül nem lehet tárgyalni.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Hasznosnak valódi áldás gyomorhajásoknak, szék-szornálásban szenvedőknek.

Raportot Debrecenben és vidékén minden

Igmándi keserűvíz

gyógyeszközként és jobb fűszerként.

az elrontot
gyomrot 2-3
óra alatt tel-
jesen rendbe
hozza.

a tanácsban az ügy iránt meg van a jóindulat s ha az iratok leérkeznek az utcanyitás kérdését tárgyalni fogja.

Ezután a közgyűlés levette az ügyet a napirendről.

Varga Lajos dr a Vénkeriben lévő szőlőjében építkezni akar. A tanács megtagadta az engedélyt, amire Varga felebbeszépet adott be, illetőleg kérte a várost, hogy vegye meg a telek egy részét.

A közgyűlés az építési engedély megadása mellett döntött.

Segélyek és adományok.

A városi muzeum múlt évi jelentését felküldik a kultuszminiszterhez.

Tudomásul vették, hogy az 1 millió 815 ezer korona függő kölcsönből előlegesen más célra is fizetéseket teljesített a tanács.

Nagy István elemzési vállalkozó kérelmére a rendőr rabkoszt szállításánál a cikkeket árát felemelte a közgyűlés.

Az izraelita hitközség 4000 koronával kérte az iskolai segélyt felemelni. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja, a tanács nem ellenezte a kérelem teljesítését.

Jánosi Zoltán úgy tudja, hogy az iskolai segélyek aránytalanok. Javasolja, hogy az ügyet vegyék le a napirendről és a tanács revidálja a segélyeket.

Schvartz Vilmos a 4000 korona megadása mellett szól.

A közgyűlés az ügyet a napirendről levette.

A napidíjas iratok nyugdíjosultságuk megállapítását kérték. A tanács a szolgálati idő felének betudásával javasolja.

Balkányi Ede dr az egész szolgálati időt kéri beszámítani.

János Zoltán hasonló értelemben szólalt fel.

Publíg Ernő és Révi Nándor felszólalásai után a közgyűlés elhatározta, hogy az iratoknak az egész szolgálati idejüket számítják be a nyugdíjba.

A magyar aviatikusok egyesületének 500 koronát, a nők választójogi szövetségének 100 koronát szavaztak meg.

A munkásház építő részvénytársaság a város különböző helyén telket kér a várostól munkáslakások céljaira, hogy a szegény emberek számára olcsó és egészséges lakásokat építsen. — A közgyűlés a tanácsot megbizta hogy tárgyaljon az egyesülettel s jelöljön ki területet.

Kéki Sándorné szappangyára számára telket kér. A tanács a Vargakert mögött 600 négyzetméter 10 koronájával javasolt eladni. A közgyűlés elfogadta a javaslatot.

Az urkocsis egyesület 1000 koronát kért segély címén megszavazni. A tanács megadni javasolja.

Herczeg János azt fejtegette, hogy az urkocsisok nem szorultak segílyre. Van elég más cél, amire áldoznia kellene a városnak.

A közgyűlés a segélyt megadta.

Gyarmathy István negyedévenként fizeti a bérletet. Most az iránt folyamodott, hogy a szerződés határidőn túl 1 hónap múlva fizesse a bérletet. A tanács megadta az engedélyt, de 1 hónap késedelmi kamatot vesz utána. Ez ellen felebbeszépet — de a közgyűlés elutasította.

A gépjávitóműhely alkalmazottai házépítő szövetkezete a vámospécsi út mentén területet kér munkásházak céljaira. A közgyűlés visszadta az ügyet a tanácsnak, hogy tisztázza a kérdéses terület tulajdonjogának ügyét.

Ezután szabadság iránti, kegydíj-, és nyugdíjazási ügyeket tárgyaltak s a három napos közgyűlést elnökölő polgármester berekesztette.

A jegyzőkönyv hitelesítése április 1-én délután lesz.

A nagytemplomtér rendezése.

Mikor jön a piások helyére a Kossuth-szobor?

Lapunkban már többször sürgettük a Stencinger-ház lebontása után felszabadult tér rendezését köztisztviselési és szépsézetű szempontból.

Többször rámutattunk arra a lehetetlen helyzetre, mely a Stencinger-ház lebontása után itt keletkezett; különösen arra, hogy a Piac-utca 10. sz. ház előtt még a gyalogjárót sem építette ki a városi tanács.

Igazán különös egy állapot is az nagy Debreczen városában, ahogy még a külsőségeken is van gyalogjáró, addig a főtér egy részén, ott ahol a Kossuth-szobor állani fog, fél év óta nincs.

A Stencinger-házat a tér rendezésének sürgőssége szempontjából bontatta el a tanács, kénytelen az e házban évtizedek óta fennálló kereskedő cégeket a kiköltözésre, drágábbnál drágább helyiségek kibérlésére.

Más városokban ily tér képződése esetén azonnal munkába veszik a telejs rendezést. — Nálunk azonban minden városrendezési ügy óntábakon jár.

Mikor a Stencinger-ház lebontásának ügye volt szőnyegen, az érdekeltek azzal érveltek legjobban, hogy a lebontás azért váit égetően sürgőssé, mert a Csapó-utca torkolata nagyon szűk, ezért a kocsiforgalom és a villamos közlekedésének lebonyolítására elégtelen.

Kérdezzük az illetékes hatóságot: a Stencinger-ház lebontása folytán mennyivel szélesedett, bővült a Csapó-utca torkolata?

Hiszen ma is életveszélyes itt a kocsiforgalom és a villamos közlekedés miatt a gyalogjárón való menés, különösen estenként, amikor nemcsak hogy villamos ivlámpa nem világítja meg a Csapó-utca torkolatát, hanem még egy szerény gázlámp sem pislikol az egész téren.

Az egész város közönsége tudja, látja, hogy a Csapó-utca torkolata a Stencinger-ház lebontása után is alig bővült egy méterrel s a gyalogközlekedés itt mindaddig veszedelmes lesz, míg a másik sarkon levő Hajdu-ház is el nem pusztul a föld színéről.

Kikötötték a villamos vasúttársasággal szemben annak idején, hogy ez a Stencinger-ház lebontása után azonnal köteles a sineket teljesen ingyen áthelyeztetni.

Kérjük az illetékes hatóságot: elszóltotta-e már a vasúttársaságot, a vasúti sinek áthelyezésére?

Ugy látszik, ez most már nem sürgős. — De sürgős lenne a nagytemplom előtti tér végleges rendezése a Piac- és Csapó-utca e részén levő kereskedőknek, akiknek egzisztenciáját veszélyezteti a mostani rendezetlen állapot.

A városházán azonban — úgy látszik — a kereskedőkkel csak a rendőrség büntető parancsai utján érdeklődnek, mikor t. i. a rendőrség derűre-borura bünteti az itt üzletheijiséggel bíró kereskedőket «tér beencskolása» címén. — Holott tudvalevő, hogy egyetlen kereskedőnek sem állhaté rdekében üzlete előtt bármiféle piásoknak, szemétnak tőrées s még ha állana is, az a tér már úgy sem lehet mocskosabb, mint amilyen most a rendőrség éber felügyelete mellett. Mert hiszen ezen a téren a szemétfuvarozási vállalat emberei az összegyűlt szemétnet soha még el nem szállították. Lehet, hogy ezt a nagytemplom téren állandóan fujdogáló szelekre bízzák. Ugy de ugyanezek a kedves szelek a járdáról lesepert szemétnet vissza is tudják, sőt tszokták sodorni.

Most már, amint ez a szemét a szél jövötából itt a járdára visszakerül, a szemfüles rendőr azonnal jelenti fel azt a kereskedőt, akinek üzlete előtt ezt felfedezte.

A szuezi csatorna vállalat a szélsodorta oh-mok ellen úgy védekezik, hogy gépeket állít fel a

part mentén, amely a csatorna felé szágúidó hórckot visszafujja. Mi, e tér szerény üzletemberei, nem rendelkezünk olyan tőkével, hogy szemétfuvarozó gépeket állíthatnánk fel, legfeljebb annyit tehetnénk meg, hogy üzletünk ajtaja elé seprővel kiállván, állandóan lesnök a felraktározott szemétkupacok felől hozzánk rugaszkodni igyekvő piszokinváziót. De akkor mi lesz az üzlettel? Hogyan keressük meg csak a seprőre valót is?

Igen inkonzekvens dolognak tartjuk különben azt is, hogy még a Stencinger-ház lebontása után egyik frontot nyert ház tulajdonosa által kizárólag a saját költségén, önként épített járdán a hatóság pillanatig sem tűr semmiféle szemétnet, ha mindjárt a szél hordta is oda, addig azt békén tűri, hogy a szomszédos ház előtt járda egyáltalában nincs, ellenben van, mihelyt csak legkevésbé is esőre fordul az idő, térdig szutyok, amelyet átgázolni nem lehet.

Hát itt egyenesen rémesek az állapotok, de azért a Csapó, Hatvan-, Péterfia- és Kossuth-utcán is sokszor össze hagyják gyűlni a szemétnet a városi szemétfuvarozási vállalat emberei. Néha hetekig ott tartják a jól kiforráidott barátságos kupacokat.

Miért nem lehet ezeket büntetni? Azért, mert saját magát csak nem büntetheti a város? Vagy mert elnézőnek kell lennie a gyenge lábakon járó, csecsemőkorát élő vállalatnál szemben?

De akkor, ilyen kegyesség mellett, miért kell a kereskedők és háztulajdonosok ellen eggyenesen hajszát indítani, miért kell a fejlelntő «end-önök egyszerű állítására (no mert az eskü alatt szolgál) az elítélletesnek mindenkor és feltétlenül ekövetkeznie, még ha az téved is esetleg, vagy nem tudta kifürkészni, hogy ki vagy mi is helyezte hát el a szemétnet?

Ari pedig magának a nagytemplomtérrnek a rendezését illeti, kérjük: mikor veszi már kezdetét a múlt évben beígért parkirozás s ezzel kapcsolatban a házak előtti végleges járdák kiépítése? Hiszen úgy volt, hogy előbb és pedig nagyon sürgősen, be fog következnii a tér rendezése s azután, mikor ebből kellő kép alakul ki, fogják megállapítani a Kossuth-szobor helyét.

Tavasz van, egy hónap óta dolgoznak szántó földeken és kertekben. Az ásó s kapa ugyan csak mozoghatna már a Stencinger-ház helyén is.

Szabad remélnünk, hogy mihamarabb megkezdődik végre a tér rendezése?

A Debreceni Akadémiai Athléta Klub

országos főiskolai bajnoki birkózó verseny.

Mult számunkban közöltük, hogy Debreczenben 31-én délután a Péterfia-utca 76. szám alatti tornacsarnokban a D. A. A. C. bajnoki birkózó versenyt rendez. A verseny kezdete azonban nem 3 órakor lesz, mint jelezve volt, hanem este fél 6 órakor, tekintettel a D. T. B. által rendezendő football versenyre, hogy a közönség résztvehessen mindkét sporteseményen.

A birkózó verseny minden tekintetben megfelel a várakozásnak, sőt mint újabban értesülünk, reményen felülnek igérkeznek. Pénteken ugyanis sürgőnyileg küldték nevezésüket: Radvány, Magyarország többszörös bajnoka és Varga Béla, a kontinens legjobb középsúlyu birkózója, világbajnok, kinek a stockholmi olimpiádon való szerepléséhez, ottani győzelemre való jutásához a legvérmesebb reményeket fűzik. — A Kolozsvári Egyetemi Athléta Club öt első klasszisu birkózóval képviselteti magát.

Itt lesz a csodás erejű Stefla Sztán, a pehely súly 1911. évi bajnoka, kinek óriás erejével párosult technikáját méltán megbámulta a főváros. El lehet róla mondani, hogy páratlan a maga súlycsoportjában. Másik főiskolai bajnok Pogány Jenő méltó ellenfele lesz Vargának, kinek matshe nem csekély ivezetet nyújt. Lején a csodálatos ügyességű Kis Gaál, knek mesterteknikáját tavaly is megcsodáltuk, továbbá a könnyű súlyu Kossuth Ferenc és a nehéz súlyban Sütő Imre, Koozsvár legjobbjai.

A rendező sportegylet, a fiatal D. A. A. C. is szép számmal képviseltet imagát s ha fiatal birkózó gárdája bajnokságra nem is aspirálhat,

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzőszervi hurutjainál kitűnő hatáau. Természetes vasmentes savanyvíz.
Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf utca 8.

de második és harmadik helyezésre teljes joggal számíthat. A D. A. A. C. részéről a következők neveztek be: a pehely súlyba: Szombathy Dániel, Nemes István, Hörömpö Dezső; a könnyűsúlyba: Németh Károly, Marton Sándor, és László Gyula; a középsúlyba: Gyöngyössi Bálint, Katona Mihály; a nehézsúlyba: Kolozsvári Kiss László és Gyöngyössi Gyula. Közöttük legnagyobb esélyre számíthatnak a két Gyöngyössi, Kolozsvári Kiss és Katona, kik lelkiismeretes és erős training munkát végeztek.

A szépek és érdekesnek ígérkező versenyt Debreczen sportkedve közönségének figyelmébe ajánljuk. Belépő díjak: ülőhely 1. sor 2 kor., a többi or 1 kor., állóhely 50 fillér, diákjegy 30 fillér.

A kereskedelmi miniszter a telefonkönyv hibáiról.

A kereskedelmi és iparkamarák nemrégben felterjesztéssel fordultak a kereskedelemügyi miniszterhez az új telefonkönyv hibáinak és hiányainak megszüntetése érdekében. A kamarák ráutaltak a telefonkönyv fogyatékosaira s vázolták azokat a reformokat, amelyeket a telefon könnyebb kezelése céljából szükségesnek találtak.

Beöthy László kereskedelmi miniszter most felelt a kamarák felterjesztésére s leiratában igen fontos reformok megvalósítását helyezte kiállításba.

A kamaráknak azt a kívánságát, hogy minden vármegye az előfizetők névsorát a posta közös névsorától függetlenül külön füzetben adja ki, a kereskedelmi miniszter nem teljesíti pénzügyi és üzemi okokból. A távbeszélőt igénybevevők érdekében — ugyanond a miniszter — feltétlenül szükséges, hogy olyan egységes névsor álljon a közönség rendelkezésére, amelyben az ország valamennyi telefon előfizetőjének nevét feltalálhatja. Az interurbán kiterjed minden vármegyére, tehát az országra, minthogy pedig az országos névsort minden előfizető megkapja, külön vármegyei névsor kibocsátása fölösleges.

Mindamellett a kereskedelemügyi miniszter méltányolja a kisebb területekre szorított telefonelőfizetők igényeit és ezért a legközelebbi országos kötet akként fogják megalkotni, hogy a központok vármegyék szerint lesznek csoportosítva, vagyis aki csak egyet beszélgetéseket folytat, ne legyen kénytelen egy kis falu nevét a névsorban keresgélni, hanem a megyei beosztásban megtalálja. Természetesen ezenkívül lesz egy betűsoros névjegyzék is az ország összes központjairól.

Felhívja a miniszter a kamarákat, hogy erre az újításra nyilatkozzanak.

Az a körülmény — folytatja a miniszter — hogy az első alkalommal az országos névsor alküfűzött időben pontosan nem jelenhetett meg és hogy abba némely hibák csuszak be, részint nyomdai hibákra vezethetők vissza, — részben az átmenettel járó nehézségeknek tulajdonítható, mindenesetre gondoskodni fog azonban róla, hogy ez a jövőben elő ne forduljon.

A kamaráknak ezenkívül még két kívánsága volt. Az egyik az, hogy a névsor és pótfüzetek megjelenési ideje között pótliveket adjanak ki az időközben bekapcsolt előfizetőkrol. Ezt a miniszter nem teljesíti.

Második kívánság, hogy a kormány olyan országos névsort is adjon ki, amely az előfizetőköt az elefonszámok szerint is felsorolaj. — A miniszter a nagy költség miatt ezt sem tartja teljesíthetőnek. A kamarák főleg azért kérték ezt, mert az interurbán-előfizető a nyugtákat nem tudja jól ellenőrizni, mivel a nyugtákon nem a felhívott neve, hanem csak a telefonszám van feljegyezve, már pedig így senki sem kontrollírozhatja, vajjon helyes nyugtát állítottak-e neki ki s így vakon köteles mindig a postai számlákat kifizetni. A miniszter erre azt válaszolja, hogy az, aki a számla helyességében kételkedik, érdeklődjék a postán a feljegyzeteket álló tulajdonosa iránt, vagy pedig a beszélgetések alkalmával a fél nevét és számát magának írja fel.

Végül a szaknévsor hiányaira tér ki a miniszter, kijelentvén, hogy a szaknévsorba jövőre minden előfizető bekerül ingyen, ha a kibocsátott alacsony előfizető-névsorban a foglalkozása is föl van tüntetve.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és deréktájdalmak ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szaga

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbatüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkat.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáiraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő cégeknek: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGUÉRIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárban. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! Kérjen ingyen használati utasítást! Próbátüveg állatorvosoknak ingyen!

Központi Borolin-Főraktár Budapest, !! II. Margit-rakpart 45. szám. !!

NAPI HIREK

AZ ANGOL URI DIVAT.

A párisi divatcégek nagy, de sikertelen küzdelmet fejtenek ki, hogy az uri divatban a vezető szerepet magukhoz ragadják az angoloktól. A párisi arany ifjuság izlésére rendkívüli befolyást gyakorol kifejlett női ruha divatuk, mert a francia gavalier öltözködésében valóban sok a nőies vonás. Bizonyítja ezt, hogy már a férfi sellyem fehérneműben is divatoznak. A franciák az öltözködésben az időszakoktól változásokat hamarosan a tulzásba viszik. A mindig szolid eleganciával öltözködő angoloknál ezt nem lehet tapasztalni s jó izlésükön kívül főleg ez az oka, hogy az uri divatban az angol az irányadó.

A múlt év kimagasló eseménye a redingot letűnése. Ez a nálunk Ferenc József-kabát néven ismert ruhadarab eddig bármilyen ünnepies alkalomnál nélkülözhetetlen volt, — de szerepét most teljesen betölti a zsaket új formája, a máris közkezdetté vált cutaway. A közönségben mindinkább fokozódó kényelemszeretet mellett főleg a férfihuság okozta a redingot bukását. Ritka az olyan férfialak, amelyikre a redingot jól és szépen ráillene, mert ez a hosszú kabát al egügyesebb kidolgozás mellett sem oly kecses és formás, mint a sokak rövidebb zsaket. A Westend előkelő divatcégei már évek óta a kétsoros forma helyett alig térdig érő, hosszú sellyemkihajlással ellátott, nem gombolható egysoros redingotkat készítettek. Ez volt az első lépés a zsakethez. A második lépést a közönség már szívesen tette meg. Az ujszabásu egysoros redingot hosszából néhány centimétert elvették, elől alant elgömbölyítették és ime, így keletkezett a huszadik század aranyifjuságának egyik legkedveltebb ruhadarabja, a cutaway.

Az emelkedő divatbeli kívánalmak kielégítése nem csekély földadatot ró az angol szövetségárosokra. Minden eszmét fölhasználtak már a legkülönbözőbb formákban. Amde az időszakoként mind Londonban — mind a kontinensen számtalan ajakon megismétlődő kérdés, hogy mi lesz az új divat? egyre nagyobb találékony-

ságra készített a divat vezető céget. Az idén nem mondhatjuk azt, hogy csak csikos vagy csupán kockás mintázatu szövet divatos. — Az új divat szövés új formáiban és színárnyalatokban talál kifejezésre. A drapc, a barna és a zöld színek legkülönbözőbb árnyalatait lehet majd látni.

Az öltöny és a felöltő főleg bolghos szövetekből készül. Már évek óta nem jött oly sok Homospun és Cheviot szövet forgalomba, mint az idén. A Vicuna és Lhama felöltőkben a kék színt óhajják divatba hozni, ami nem lesz — könnyű földadat, mert eddig még minden ilyen irányu kísérlet kudarcot vallott. Amint előrelátható volt, a lord-kabát megszűnt divatos ruhadarab lenni és helyét sokkal jobban betölti a Hamilton, melyet ugyan eleinte idegenkedéssel fogadtak, de különlegessége mellett is az előkelő körtökhöz tartozó urak ruhatarából ma már nem is hiányozhatik. A bő esésű átmeneti kabátok főleg barnás double szövetekből készülnek, a rövid gavalier-felöltökhöz pedig csupán drapp venish divatos.

A zakkó két, egfőjebb három gombra készül. Az összes kabátoknál a hosszukás kihajlással párhuzamos külső zsebkendőzseb divatos. A kabátok egyenes, kissé bő eséssel készülnek s aient már nem oly tulzottan harangalakúak. Az ujjakon lévő hajtókák csak a felöltőknel alkalmazható. Egyáltalában a múlt évad merész tulzása mérséklődtek. A mellény már nem oly mély kivágásu és a nadrág kevésbé bő, de aiant, a cipőre kifekvő iv-formát alkot, ami csinosabb formát mutat. A szmokingról és frakkról a bárténygallért száműzték.

Vasárnapi istentiszteletek. Református templomainkban 1912. évi március hó 31-én prédikálni fognak a következők: A Nagytemplomban prédikál tisz. Konrád Zoltán s.-lelkész, — ágendázik tisz. G. Szabó Gábor s.-lelkész, — Kistemplomba prédikál Szele György lelkész, — ágendázik Dicsőfi József lelkész, — Kossuth-templomban prédikál Kényves Tóth Kálmán lelkész, — Ispotályi templomban Uray Sándor lelkész, — Csapó-kerti iruházban Kovács János vallásoktató lelkész, — Honok-kerti imaházba Boér Károly vallásoktató lelkész.

Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap d. e. 10 órakor Szeberényi Lajos segédlelkész prédikál.

Löfkovits Artur újabb közművelődési adományai. A Csokonai-kör újabb tekintélyes adományokat kapott a kör áldozni kész választmányi tagjától, Löfkovits Arturtól, a Ferenc József-rend lovagjától. E napokban ugyanis 500 korona érkezett Géresi Kálmánhoz, a kör elnökéhez, annak az óhajásnak a kifejezésével, hogy ez összegből hirdessen a kör 300 korona jutalommal belátása szerint irodalmi pályázatot, 200 koronát pedig csatoljon a Debreczenben létező Arany-Petőfi-szobornak a kör által kezelt alapjához. A Csokonai-kör háas közönséggel fogadta az irodalmi áldozatkésznek és fényes bizonyosságait és legközelebbi választmányi ülésében fogja megállapítani a mielőbb kihirdetendő irodalmi pályázat részletes feltételeit.

A Debreczeni Műpártoló Egyesület 1912. évi rendes közgyűlését a városháza kis tanács-teremben folyó évi ápril hó 12. napján — pénteken — délután 5 órakor fogja megtartani, melyre az egyesület tagjait ezuton hívja meg az elnökség. Tárnyak: 1. Igazgató jelentése. 2. Titkár jelentése. 3. Pénztárnok jelentése és a múlt évi zárszámadás tárgyalása, számvizsgálók jelentése, felmentés kérdésében határozathozatal. 4. Tisztújítás. 5. Jövő évi költségelirányzat. 6. Esetlelegs indítványok, melyek azonban 8 nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez írásban beadandók. A Debreczeni Műpártoló Egyesület elnöksége.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés hajdumegyei kerületi egylete vasárnap délután 5 órakor a Keresk. Csarnok helyiségében tartja a beszámoló közgyűlést előkészítő értekezletét, melynek egyetlen tárgya az elnöki állás betöltésének megbeszélése lesz. A vezetőség ezuton kéri föl a tagokat, hogy tekintettel az ügy fontosságára, minél nagyobb számmal szíveskedjenek az értekezleten megjelenni.

Eljegyzés. Rásó Gyula, a Magyar Király kávéház közszeretnek örvendő pincére eljegyezte Lente Mariska kisasszonyt. Minden külföldön értesítés helyett.

— **Szebbnél-szebb levélpapírokból** órási raktár Olcsó árban kapható **Horovitz Zsigmond** papíráru üzletében, **Piac-utca 12.** (Csapó-utca sarkán.)

— **Meglötte játékból.** Tóbiás Lajos 14 éves körüves tanuló a imonffy-utcán folyó építkezésnél dolgozott. Közben egy Tóth Ferenc nevű társával pisztolytal játszadoztak. A játéknak azonban szor. oru vége lett. Tóth Tóbiásnak bal lába fejét átlötte. Sérülése nem súlyos. A mentők szüleinek a lakására szállították.

— **Debreczen világváros.** Hogy modern és minden igénynek megfelelő áruházak mennyire enelik egy város fényét, ennek tanujelét adja az amerikai cipő részvénytársaságunk városunkban Piac-u. 44. szám alatt ma megnyitott cipő áruháza, mely úgy külső, mint belső berendezésénél fogva nem csak Debreczennek, hanem a világ bármely metropolisának is díszére válnék. — Ezen részvénytársaság, melynek Budapesten 3 fényes üzlete van és melynek áruja a világ minden nagyobb városában kaphatók, itteni fényes üzletének létesítésével sokkal hozzájárult, hogy fejlődésben lévő fényét emelje. Az amerikai cipő részvénytársaság cipői ma már nem szorulnak külön dicsőre, mert a világ minden részén vannak azok tartóssága, kényelmes és higiénikus viselete miatt vevői.

— **Pünkösdi kirándulás Konstantinápolyba.** Az aradi Testgyakorlók Köre turista szakosztálya f. évi május hó 25-től június hó 4-ig tizenegy napos társas kirándulást rendez Szinaia, Buerot, Corstanza, Fekete tenger, Bosporuson át Konstantinápolyba. Részvételi díj személyenként 235 korona. A kiránduláso vendégek is részt vehetnek. Részvételi díjban az összes költségekben foglaltatnak. Részletes programmal és bővebb felvilágosítással készséggel és díjmentesen szolgál az egyesület elnöksége. Arad, főposta.

— **Lapunk minden olvasója** meggyőződhet k, hogy Polgár Sándor orvosi műszer-, kötszer- és sérvkötőgyárában minden a szakmába vágó cikk a legújtanosabb áron, a kor legújabb vívírányszerint, a legkéleltesebben elkészítve kapható. Kérem arjgyzéket vagy felvilágosítást a szükségelt tárgy megnevezésével Polgár Sándor orvosi műszergyárostól, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. szám.

— **Uj műsor a Hajnal-Mulatóban.** Ma buszák a Hajnal-Mulató kitünő művészgardája és holnap kezdi meg működését az új társulat, melynek keretében a régiak közül Patát Leót, Farkas Pált, Zobel Elzát, Ungvári Ferencet, Correlli nővéreket és Rieni Mariskát fogjuk viszont látni, már magában ez az együttes biztosítja a sikert és ha még hozzá vesszük az artista körökben oly jónévként örvendő új tagokat, úgy konstatalnunk kell, hogy ebrezen egyetlen orfeum a ismét kitesz magáért. Az új tagok közül megemlitendők Faragó Jenő komikus, a kolozsvári közönség dédelgetett kedvence, Palotai Böske, Diaskóczy Katica, Kathe Nilus a már nálunk is oly előnyösen ismert keleti táncosnő, Bihari Gyöngyike, Iris Viktoria, Faragó Ilonka előadó művész és Dröhlich Frida színésznő. Ezek a nevek maguktól beszélnek, nem fűzünk hozzá kommentárt.

— **Egy népszerű. A «Moll-féle francia borszesz és só»** által a betegeknek egy ép oly gyógyhatású, mint olcsó szer nyújtatik, készvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és dagmatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 korona. Szétküldés naponta utárvétellel **Moll A.** gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I. Tauchlaben 9. A vidéki gyógyszerárakban és nagykereskedésekben határozottan **Moll-féle** készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Dr. Csikos Sándor** és Vándor Iván (Várady Ilonka arcképét közli a Debreczeni Szentleheteti szára, mindkettőről érdekes megemlékezéseket adván át a nyilvánosságnak. Verset, novellákat íkkekét írtak a lapba Szávay Gyula, Szávay Zoltán, Ady Endre, Zsoldos László és a hét ejles krónikása, Tárnai Iván, művészeti irodalmi ovatait pedig a helyigárda legjobbjai Spector, Dr. Arclás, dr. Moll írói látták el. A lap ára példányonként a trafikokban 30 fillér, előfizetési ára egy negyed évre 3 korona.

— **Csak Manthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, szárító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalataiból tudják, hogy az csak's a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.

— **Gyönyörű husvél** képes levelezőlapok nagy választékban kaphatók **Horovitz Zsigmond** papíráru üzletében, **Piac-utca 12.** (Csapó-utca sarkán).

Az Első Debreczeni mészhomokkötőglagyár r.-t.

tisztelettel jelenti a t. építkező közönségnek, hogy városi irodáját

Piac-u. 59. sz. alá

a Közgazdasági Bank és Váltóüzlet részvénytársaság új helyiségébe **tette át.**

SZINHAZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: Délután: Gésák, operett. Mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este rendes helyárrakkal: Bosorkány, színmű, Márkus Emilia felléptével.

Hétfőn B) bérletben Márkus Emilia vendég-felléptével: Kaméliás hölgy, színmű.

Kedden C) bérletben: Kis gróf, operett.

Szerdán A) bérletben: Leányvásár, operett.

Csütörtökön B) bérletben: Kis kávéház, vígjáték.

Pénteken: Nincs előadás.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal: Ob-sitos, daljáték.

Vasárnap este kisbérletben: Cárno, színmű. Ujdonság.

Hétfőn délután mérsékelt helyárrakkal: Leányvásár, operett.

Este bérletszünetben: Királyszoiktetés, operett. Ujdonság.

Előkészületre kitzettek: «Királyszoiktetés», operett. Ujdonság. — «Trenk báró», operett. Ujdonság.

TÁVIRATOK.

A pápa halálféleme.

Brüsszel, március 30. Az Independence-nak táviratozzák Rómából: Olyanok, akiknek az utóbbi napokban alkalmuk volt a szentatya színe elé kerülni, azt mondják, hogy a pápa nagyon gyenge, levert és halálfélelem gyötri. Többször szokta enylegetni környezete előtt, hogy napjai meg vannak számlálva. Legutóbb egy kihallgatáson egy prelátusnak azt mondta: Siessen, ha kértí akar valmit, mert én már nem sokáig élek.

Megszöktetett bárónasszony.

London, március 30. A mai reggeli lapok szenzációs leányszöktetéséről adnak hírt, amelynek szereplői a bécsi udvarnál is bejáratosak és a lisszaboni osztrák-magyar követ a portugál kormány közbenjárását kérte ki, hogy a szökevényeket elfoghassa. A lisszaboni osztrák-magyar követségnek egy huszártiszt van szolagatattalra beosztva s a fiatal, déceg huszártiszt megskette báró Tetis Tinti egyetlen leányát, a tizenennyolc esztendőös Edjét. Az apa megtudta, hogy a huszártiszt Lisszabonból Argentínába akarja vinni szerelmét. A portugál kormány

segítségével sikerült megtalálnia a szerelmes-párt egy éppen indulófélben lévő hajó fedélzetén. — A huszártiszt, mikor látta, hogy nincs menekülés, a hajó korlátján át a tengerbe akart ugrani, de a várhivatalnokok megakadályozták. Báró Tetis Tinti visszavitte leányát Lisszabonba s onnan Bécsbe fog utazni vele. A szöktető tiszt a portugál fővárosban marad.

Védekezés az olasz flotta ellen.

Szalóniki, március 30. Egy hamburgi társaság mérnökei most fektetik le a szalonikii kikötő torkolata előtt az aknákat. Kereskedelmi hajók csak révkalauzok segítségével jöhetnek be és hagyhatják el a kikötőt. Egy belga gőzösre az erődökből tüzeltek, mert révkalauz nélkül iparkodott bejutni a kikötőbe.

A bányásztrájk vége.

London, március 30. A manchesteri bányavidek három munkásszervezete tegnap szavaztatott le és a többség a birelelt döntött, hogy folytatni fogja a bérharcot.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTÉK: Magyar hitel 862—864 — Osztrák hitel 656.50—657 — Négyszázaiékos kocsnájradék 89.65—89.65 — Osztrák-magyar államvasutak 733.50—733.50 — Jelzálogbank 490 491.50 — Leszámitolóbank 548.50—550 — Hazai Bank 304.25—303.50 — Magyar Bank 676 —676.50 — Rimamurányi 722.50—724 — Salgótarjáni 725—726 — Közúti Vasut 796—797 — Városi Villamos 424.50—425 — Adria 512.

GABONA (öven kilogrammonként): Buza áprilisra 11.44—11.29 — Buza májusra 11.44—11.30 Buza októberre 10.76—10.66 — Rozs áprilisra 10—9.80 — Rozs októberre 8.76—8.67 — Tengeri májusra 8.76—8.72 — Tengeri júliusra 8.70—8.67 — Zab áprilisra 9.77—9.61 Zab októberre 8.38—8.32.

BÉCSI ÉRTÉK: Osztrák hitel 656.50—657 — Magyar hitel 863—864 — Osztrák-magyar államvasutak 733—734.50 — Alpesi 939.50—940 — Déli vasut 107.50—107 — Skoda 734—733.

— **A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az Erzsébet királyné ösztöndíjalapjából** kilenc — egyenkint 2500 koronás külföldi tanulmányi ösztöndíjra hirdet pályázatot; ezekre oly magyar honos, fiatalabb kereskedők olyamodhatnak, kik keleti kereskedelmi akadémiái tanulmányaiknak legalább «jó» eredménnyel történt elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi telen működtek, s emellett igazolják, hogy a tanulmányozandó terület nyelviszonyaiban jártasok. Az ösztöndíjak odaítélésénél csak oly egyének jöhetnek tekintetbe, — akik katonai szolagatukat már teljesítették, vagy az alól végérvényesen felmentettek. A katonai szolagatban töltött e gyakorlati működés idejébe be nem tudható és általában csakis e tényleges kereskedelmi gyakorlatban töltött idő vehető számba.

A pályanyertes valamel szabadon választandó és a pályázati folyamodványban megemlitendő jelentékenyebb külföldi városban vagy kikötőben, mely nagy tengerentúli kivitellel bir, — tartozik legalább egy évet tölteni.

Előnyben fog részesülni az oly pályázó, aki a kelet-indiai piacoknak kiviteli-kereskedelmi szempontjából leendő tanulmányozását tüzi ki céljául, illetve az alábbiak szerint Bombayban vállal alkalmazást; ennek folytán az esetben, ha alkalmas pályázó jelentkezik, esetleg két 2500 korona értékű ösztöndíj összevonásával — egy 5000 (ötezer) koronás ösztöndíj is elnyerhető.

A részletes feltételek megtekinthetők a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál, ahová a kérvények április hó 30-ikáig betérjesztendők.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

Nyílttér.

Serravalló

Vasas Rina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hyegenikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat. Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/3 L. üvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Évszázadok óta ismert

MATTONI FELE
WESSHÜBLER
SAVANYÚVIZ

legjobb gyógyító lényeg
Karlsbad, Marienbad,
Franzensbad stb.
kuráknál; mindig
hasznosan beváll.

ZÜGYI SÁNDOR
SZÉN-TÜZIFA és MÉSZ
KERESKEDŐ

DEBRECEN.
Bánffy-és Ignyay-
UTCAK SARKÁN

"HUNGÁRIA" MALOM MELLETT.
TELEFON: 945 TELEFON.

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Előleg

ez évi gabona termésre, új bérletek és birtokok

teljes felszerelése előnyös feltételek

mellett:

Magyar Gazdák Hitelintézete r.-t, gazdasági osztálya

BUDAPEST, V. KÁLMÁN-UTCA 15.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a **Schaumann-fele gyomorsót**, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztilak kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint phiolával a 10 gyomorsó-pasztilával **kor. 1:50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerárban.

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

TURUL cipőgyár r.-t.
TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.
Főraktár Debreczenben:
PIACZ-UTCZA 48.
Telefon: 691.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

Eternit-palával teljesen egyenlő erős, ruganyos és szép palát

gyárthat bárki négyzetméterenként 80 fillérért.

Gyárakat bevált szabadalmak szerint 50,000 koronától feljebb; 1-a minőségért, teljesítő-képességért legmesszebbmenő garanciával berendez:

Kende Márton műszaki vállalata Budapest, VI., Szondy-utca 60. sz.

Eladó

31 katasztrális első osztályu ujosztásu
szántóföld

szép új gazdasági épületekkel s jóvizű kúttal ellátva, téglavetésre alkalmas. A föld fekszik a Szoboszlói köves út mentén, a városhoz 6 kilométernyire az állomáshoz 5 perc. Értelmezhetl **Varga utca 27. szám.** Ügynökök kizárva.

A brüsszeli kiállításon **GRAND PRIX** kitüntetés

BRONS-MOTOR

Németországban az összes versenyzők közt 10,000 Márka díj győztese.

A Diesel-motor legtekélyesebb nítása

A legegyszerűbb szerkezetű motor.

A legegyszerűbb és legtekélyesebb magas nyomású nyersolajmotor. 4 lóerőtől kezdve minden nagyságban.

Minden pillanatban üzemre kész. Nincsen gyújtó készüléke. Nincsen légszivattyúja.

A legolcsóbb üzemű motor.

Laurin és Klement r.-t. BRONS motorgyárának vezérképviselete
CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Országház-tér 4. (Szemben az Andrássy-szoborral.)
Telefon 178-39.

1878-1912

KELETI J.

budapesti cég (IV. Koronaherceg-utca 17.) orvos-sebészeti műszerek és kötszerek gyára

ez idén üli meg fennállásának 34. évfordulóját. A cég ez alkalommal egy a maga nemében páratlan,

dus, ábrás jubileumi árjegyzéket bocsát ki,

amely ezen szakmában minden tudnivaló, legmodernebb újdonságot tartalmaz, szakszerűen rendezve és megmagyarázva és melyet bárkinek - kívánatra - ingyen és bérmentve küld.

A cég főcikkei és specialitásai:

Hygiéniai gummiárúk.
Cs. és k. szab. sérvkötők.
Testgyógyító gépek.
Művelek és műlábak.
Műfüzők, haskötők, mellfüzők, melltartók, hátegyenesítők.
Gummi-görccsér-harisnyák.
Gyógyvillanykészülékek.
Betegápoló-kocsik és szoba-üreszékek.
Betegápolási és a beteg kényelméhez szükséges, kosmetikai-, utazási-, masszázs és manicure cikkek.
ÜZLETI ELVEI: Gyors és pontos kiszolgálás, szakszerű elintézés, jutányos gyári árak, legtekélyesebb hazai ipar!

Hirdetmény.

A református egyháznak a Hatvan-utca és Egyháztér szegletén levő telken épülő bérházban a földszinten raktárral és pincéhelyiségekkel ellátandó boltok, továbbá ugy a földszinten, mint az első-, második- és harmadik emeleten fürdőszobávat, mellékhelyiségekkel ellátott modern lakosztályok lesznek, melyeknek bérletére a bérház építő bizottság az eddig is megnyilatkozott nagy érdeklődés folytán már most alkalmat szolgáltat.

A tervrajzok az egyház hivatalában **Hódy Béla** levéltárnoknál, az építési irodában **Tóth Istvánnál** és **Márton Imre** ügyvédnél vannak letelve. Az érdeklődő közönség a hivatalos órák alatt tájékoztatást nyer a boltok méreteiről és tartozékairól, a lakosztályokról és mellékhelyiségekről, továbbá az előirányzott bérösszegekről. Az ajánlatok a bérösszeg 10 százalékának bányapénzűl letételével nevezett urakhoz adhatók be, kik azokat határozás végéig a bérház-építő bizottsághoz terjesztik.

A lakosztályok 1912. évi november 1-től adatnak bérbe; a boltok pedig 1912. évi augusztus 1-től, az utóbbiak úgy, hogyha augusztus 1-ig az állványok elbonthatók nem lennének ezek lebontásáig legkésőbb november 1-ig a bérösszegeből husz százalék engedmény datik.

A bérház építő bizottság 1911-évi január hó 10-én tartott üléseéből.

Dicsőfi József
lelkészelnök.

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépitőszere
a **FÖLDES-féle**

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arccrème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépitő és finomító.** A Margit-crém a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársónysima s rózsásfehér lesz. Bár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindenemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépit az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!
Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor Margit-szappan 70 fill Margit-puder 1 K. 20 f.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balassa Ödön, Grassz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihailovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szebenián, Barhóc Zsigmond H-Bőszörményben Róssy Gábor szegytárakban.

MONA LISA

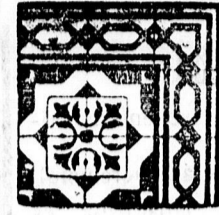
A VILÁG LEGJOBB ÖVSZERE

KAPHATÓ 1 TUCAT ÁRA 5 KOR.
MINDENÜTT 2 TUCAT RENDELÉSÉRE LÉSMÉL FRANCÓ

FŐELÁRUSÍTÓK: **GÁSPÁR TESTVÉREK** BAJUSZKÖTŐGYÁR BUDAPEST, ERZSEBET-KÖRUT 42. TÖRV. VÉDVE.

I fjjabb Walla József

mozak-, cementáru- és műkögyára, építési anyagok raktára.
Padló falburkolás és betonépítkezési vállalat
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 15. szám.

Marványmózaik, lapok, mintázott cementlapok, karmantus betoncsövek, külföldi műkőmunkák, granit terrazzo, betonmunkák, csatornázások, falburkolások, meilachi lapok, keramit- és klinker-lapok, fayence-lapok.

Telefon szám: 76-36.

A Debreczeni

butorkészítő asztalosok árucarnok szövetkezete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.

Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol Debrecen első műasztalosainak és kárpitosainak termékei a legmérsékeltébb szabott) árban álli a nagyérdemű közönség (rendelkezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbben garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlantcement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

PÉCS, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitünő minőségű és páratlanul szép színd

portlandcement

és fehérmészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers mészkő előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement, 120,000 q fehérmész, 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Lapkihordó asszonyok

lapunk kiadóhivatalában

felvétetnek.

Hirdetmény. Ludeser János

A debreczeni ref. kollégiumi tápintézet tej és kenyér szükségletének szállítására a kollégium gazdasági tanácsa árlejtést hirdet. A tápintézet tej-szükséglete rendszeres étkezés alkalmával napi 120-130 litert tesz ki, szünetek alkalmával azonban ennek körülbelül tizedrészét, évi kenyér-szükséglete 53.000 kgr. A kenyér árát a kollégiumi gazdasági tanács az István-gőzmalom esetről esetre kiadott liszt árjegyzékében feltüntetett 6. sz. kenyérliszt árához szabja. Az ajánlatban tehát azt kell feltüntetni, e kenyérliszt árából az ajánlkozó különként hány % engedményt tesz. A szerződési feltételek megtekinthetők a kollégium háznagyai hivatalában ahová az írásbeli ajánlatok is küldendők **folyo év április hó 15-én déli 12 óráig.** Az ajánlatokhoz mellékelni kell a leteendő óvadék (700 kor) felét készpénzben vagy értékpapírban bánompénz gyanánt, lepecsételt borítékban.

Debreczen, 1912. március 26

A kollégium gazdasági tanácsa.

Egy okos fej

elszajátítja azou vitaminokat, melyeket a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazabbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2. f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vaníliinokra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vaníliázására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagban. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

! Megnyílt női, pipere csipke és rövidaru üzlete **Megnyílt!** (Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol harisnya és

párisi ujdonságokban

állandó nagy raktár?

Ujdonságok a téglai parterén!

Téglavetőgép, legújabb szabadalom! Helyettesíti a kézivetést! Nem kell szakmunkás! 2 lóval és 2-3 napszámossal napi termelés 6-7000 téglá

Téglaprések, golyós csapágygyal, gyűrűs kenéssel. Az összes fogaskerek olajban futnak. Könnyű járás, legcsakélyebb kopás!

Szabadalm. eserepítő készülék, matricák nélkül. Könnyű kezelé, biztos üzem!

Teljes téglagyári berendezések a legmodernebb kivitelben

Specialitások: Porcellán, samotte és agyagáru gyárak teljes berendezése.

Drezdai Mótorgyár Részv.-Társ.
JAKOBIWERK OSZTÁLYA.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry-utca 4. szám.

A NÉMET CSÁSZÁR kádineki téglagyárának teljes berendezését gyárunk szállította.

Gyors szállítás! Messzemenő jótállás!

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódot, selyemkangart stb. gyári áron kívül mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták legyen és bérmentve.

Amennyiben a melyeket a magánvő évez, ha szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősen olcsóbb, legolcsóbb árak. Óriási válasszék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

CSEPLŐGARNITURÁK

Teljes garancia tisztá cséplésért.

Legnagyobb munkateljesítmény.

Egyszerű kezelés.

Feltétlen megbízhatóság.

Erős, szolid munka.

Kéves benzinfogyasztás.

Több ezer készülő és elismert lovól.

MAGYAR MOTOR ÉS GÉPGYÁR
résztvény-társaság ezalótt

MAYER gépgyár, vas- és fémöntőde
v. t. Szombathely Budapest

Ma már általánosan elismert tény, hogy a „MAYER” motorok a jók között a legjobbak.

Saját érdekében kérjen még ma tőlünk árjegyzékét.

Ráktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 61.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér**-ért

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

POLGÁR-féle SÉRVKÖTŐR

m. kir. szabadalmazott

Haskötők
Műláb és
műkéz
Irrigator-
fecskendők
Diana-öv
(havibaj el-
leni kötő)
Suspensorium
(heretartók)
Egyenestartók
Gummiharis-
nyák
Kötőszerek és
Betegápolási
tárgyak
Valódi francia
óvszerek
(legkiválóbb pá-
risi gyártmány.)

Polgár Sándor orvosi műszer- és
kötszergyárosnál.
BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRÜT 50.

Kérjen képcs ingyen árjegyzéket a kívánt tárgy
megnevezésével. Ezen hirdetés beküldése ese-
tén 10 százalék engedmény Debreczen oiva-
sóinak.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR
kevesebb
a gond,
II-SZOR
kevesebb
a munka,
III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a ned-
ves levélre is! Bármily harmat-
n is permetezhet vele! Semmi
üledéke nincs! Számtalan el-
ismerő nyilatkozat! Gyártjuk
az eddig dr. **Aschenbrandt** szá-
badalmát képezett **REZKENPORT**
és **BORDÓI PORT** is. Kérjen
ingyen és bérmentve leírást
FORHIN-gyártól BUDAPEST
VI. Váczi-út 93.

GRAND HOTEL BERLIN **Nagyszállóda**

BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrassy-ut mellett.
TELEFON 137-90. **Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.**
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi
fűtés, Lift, Vacuumlaener.

Stern József és Testvére

kefegyár r.-t. városi raktára

Telefon 250.

Piacz-utca 22.

Ajánlja:

saját gyártmányu legfinomabb **kefeárut**
a legolcsóbb gyári áron. Nagyválasztékban
kaphatók: **fésűk, hajtűk, bőrárak, acélárak.**
Parfümök, szappanok és mindenféle toilette
cikkek

Felkéretnek mindazok akik **Turóczy Sándor** technikus címét tudják,
közlőjk. Nevezett valamikor Debreczenben, a **Vargakerthen** a
Tóth Kálmán-utca 40. szám alatt lakott. A címet közlőknek
3 korona költséget megfizetnek.
Levelék „O. R. 1884“ jellegére **Dukes M. Nachf. Wien I/1. cím alá**
küldendők.

A magyarországi útviszonyoknak megfelelőbb

Automobilok**LAURIN-KLEMENT**

gyártmányu

„S“-typusu, 1912. évi modellü
12/14 HP., 4 hengeres, 4 üléses
kis kocsu, melynek ára elegáns
torpedo-karrosseriával és kom-
plett felszereléssel

K 7800.—

„K“-typusu, 1912. évi modellü
28/40 HP., 4 hengeres tura-auto-
mobil, melynek ára Prinz Hein-
rich karrosseriával és komplett
felszereléssel

K 18,000.—

Magyarországi vezérképviselet és raktár

Budapest, IV., Semmelweis-ú. 9.

Amerikai Czipő
 Részvénytársaság
American Shoe Company Ltd.
Debreczen, Piac-utca 44.
 Helyi, megyei és interurban telefon szám 10-85.

MEGNYILT
e hó 30-án szombaton

Elsőrendü amerikai czipő különle-
 gességek kizárólagos elárusítása.

Kérje képes árjegyzékünket.

Bál után

összes ruháimat

tisztítás végett Hrabéczyhez küldöm.

Piacz-utca 22. (Glück-cég). Csapó-utca 30. Hatvan-utca 11.

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bulorokat, kongyhaberendéseket raktáron tart
Ba'nt József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

HAJDUMEGYEI CIMTÁR kiadási joga 600 ko-
ronáért átruháztatik. Tulajdonos: Pollák Já-
nos, Varga-utca 20.

GAZCSÖVEK különféle nagyságban eladó —
Bővebbet a kiadóhivatalban

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csi-
zmaszárba való erős papiros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

FIATAL gyermektelen házmaster felvétetik Dara-
bos-utca 7.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel leg-
jobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Or-
szágos hangjegykölcsönző intézet, Andrassy-

Mozgó színház 450 helyiely, színházzertü helyiség,
színpaddal, elsőrangú berendezés, több évi
bérszerződés, nagy vidéki városban, konkur-
rencia nélkül **jutányosan eladó.** Ha mozgó-
színházat venni, berendezni, bérelni óhajt,
írjon bizalommal: **Fischer Győzőnek, Budapest**
VI. Felső-erdősor 7.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét
nálam szerezze be

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása
a legmakaesabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK,
gyomorhév, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom,
VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI
BETEGSÉGEK ellen, e jeles háziismernek évtizedek óta
mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll
A. védjegyét tünteti fel e
a Moll-féle sósborszesz
nevezetesen „minta fájdalom”
csillapító bedörzsölésiszef
köszvény, csusz és a meg-
hülés egyéb következményei-
nél legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített
gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásart
és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.
Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle véd-
jegyvel van ellátva.
Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,
es. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett
teljesítetek. A raktárakban tesék határozottan Moll A.
aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MIL-TELEP Készlet sok millió.
NAGYÖSZ.
KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOBB SZŐLŐSKOLÁJA

Legolcsóbb és legjobb hatású Hashajtó

NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDÁCSAI

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítménye-
ket. Fenti szer mentes minden káros alkafrésztől,
a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál,
könnyű széklelet szerez, egy vértisztító
gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Guk-
rozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy
doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy tekeres
8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz
előre küldése mellett bermentve.

Óvás! Utánzattól óvakodjunk

„Neustein Fülöp hashajtó pilulái” tessék kérni!
Csak akkor valódi, ha minden dobozon
a törv. bejegyzés Szent Lipót védjegye
a Philip Neustein gyógyszerész aláírása
fekete véres nyomásban olvasható. A
keresk. törvény által védett csomag-
jainkon oégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerertára,

Sz.-Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits J.,
Muraközy László, Arany J. gyógyszerészeknél.

BUDAPEST SZÁLLODA

SZEGED, Aradi-utca 6.

(Tisza nagyszálloda függeléke.) Be-
járat a Klauzál-téri villamos vasut
megállójától.

Udvari szoba személyenként vilá-
gítással és kiszolgálással K 1. 60

Utcai szoba személyenként
villanyvilágítással és ki-
szolgálással. K 2.40

Ugy az utcai, mint az udvari szobák
tiszták és világosak. A környékbeli
közönség kedvelt szállója.

Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság

Telefon szám: 10 - 60.

DEBRECZEN.

Sürgőnycim Patkógyár.

Csatornázási, vízvezetési és központi fűtési osztályunkat ajánljuk a
nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Osztályunk vezetésével egy kiváló szakférfiut-bizunk meg s ugy
a legegyszerűbb, mint a legkényesebb igényeknek is megfelelő
munkálatok végzését felelősség mellett vállaljuk.

Mérnöki terveket és költségvetéseket díjtalanul készítünk. Nagy
raktárunkban hapható minden e szakmába vágó anyag és felszerelés.

Betongyarunk készit mindentéle drótbetétes ciseller és csömösölt
csöveket, idomdarabokat, aknákat, kutgyűrűket, műveket, lép-
csöket stb. stb. Vállal minden e szakmába vágó munkálatokat.

Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság

Iroda és üzlet: Hatvan-ntoza 53. szám. Telefon 811.

Gyártelep: Homokkört, Hid-utca 4. sz. Telefon 10 - 60.

Nvomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen. Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.